

Politieke Markt 17 juni 2010: Huissense / Angerense uiterwaard

Toelichting wethouder:

Bijzonder project:

- Een van de grootste uiterwaarden, veel mogelijkheden voor rivierverruiming;
- Ligging tussen de twee splitsingspunten, ingewikkeld om te berekenen wat precies het effect is op de waterverdeling Rijn-Waal en Rijn-IJssel. Dat is een van de redenen waarom het voorbereidend onderzoek (MER) langer hebben geduurd dan vooraf gedacht, inrichting tussentijds toetsen op rivierkundig resultaat heeft tijd gekost;
- Particulier initiatief. In het rijksbesluit Ruimte voor de Rivier zitten ruim 40 maatregelen langs Waal, Rijn en IJssel. Dit is het enige particulier initiatief en project dat zonder overheidsgeld rivierverruiming en natuur en lokale doelstellingen (bijvoorbeeld recreatie) realiseert.

Geschiedenis:

Rijksbesluit Ruimte voor de Rivier uit december 2006 omvat 40 maatregelen, 1 particulier initiatief, in Lingewaard 2 projecten (uiterwaarden bij Huissen-Angereren en bij Gendt), géén maatregelen op lange termijn gepland. (Op dit moment, voor de veilige afvoer van max. 16.000 m³, dat kan veranderen als de taakstelling verhoogd wordt naar 18.000 m³).

Doelstelling vanuit het Rijk: 8 cm waterstandsval in de rivier bij piekafvoer, dat is de situatie dat bij Lobith 16.000 m³ per seconde binnen komt, daarvan gaat 2/3 naar de Waal en 1/3 langs Huissen.

Standpunt provincie en gemeente: rivierverruiming moet onderdeel zijn van integrale herinrichting.

Provinciale doelstelling: natuurontwikkeling, realisatie Ecologische Hoofdstructuur. EHS is niet hetzelfde als natuur. In het noordelijk en zuidelijk deel van de uiterwaard is het doel natuur, in het middendeel (het grootste) is het doel natuur- en landschapsbeleving en recreatie.

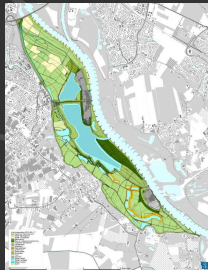
Wat heeft de gemeente aan wensen ingebracht:

- Toegankelijke natuur;
- Recreatie, extensief in vorm van wandelen en fietsen, intensief oeverrecreatie en jachthaven bij Huissen, jachthaven draagt bij aan economische activiteit en levendigheid in en om centrum Huissen;
- Landschappelijke inpassing bedrijventerrein Looweer, ook vanuit 'de overkant' (Westervoort);
- Bereikbaarheid van de bedrijven mag niet verslechteren;
- Zoek naar andere vorm van beheer, vanuit het belang van toegankelijkheid en het benutten van -mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer, geen 'traditioneel rijksbeheer'.

Introductie

Bijzonder project

- grote uiterwaard
- tussen riviersplittingspunten
- particulier initiatief

Historie

Ruimte voor de rivier

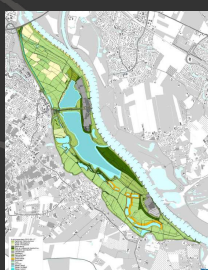
- 40 projecten
- 8 cm waterstandsval bij piekafvoer
- integrale herinrichting

Historie

Wensen gemeente

- toegankelijke natuur
- recreatie
- inpassing Looweer
- bereikbaarheid
- ander beheer

Procedure voor het MER is afgerond, daarbij zijn enkele zienswijzen ingediend, waaronder een alternatieve visie op de inrichting. Die visie is gedeeltelijk verwerkt in het huidige inrichtingsplan. Op onderdelen is het alternatief ook bewust niet overgenomen.

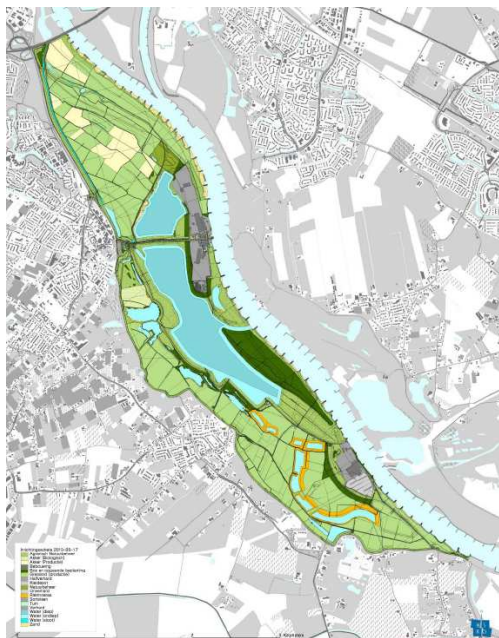
De overheden zijn het nu eens over de inrichtingsvisie en aan De gemeenteraad wordt gevraagd of zij hiermee ook kan instemmen. Als dat zo is kan een overeenkomst worden gesloten met de initiatiefnemer en de planologische procedure worden opgestart. De overeenkomst gaat over de inhoud en kwaliteit van de herinrichting. Die herinrichting financiert zichzelf, er wordt een storting gedaan in een beheerfonds waarmee ook het beheer duurzaam geregeld is. Daarnaast betaalt de initiatiefnemer voor compensatie van overlast en een bijdrage aan het landschapontwikkelingsfonds voor periode van 10 jaar.

Als de gemeenteraad instemt met de inrichtingsvisie worden twee formele procedures opgestart: voor het bestemmingsplan en voor de ontgrondingsvergunning. Vergunningverlener is de provincie.

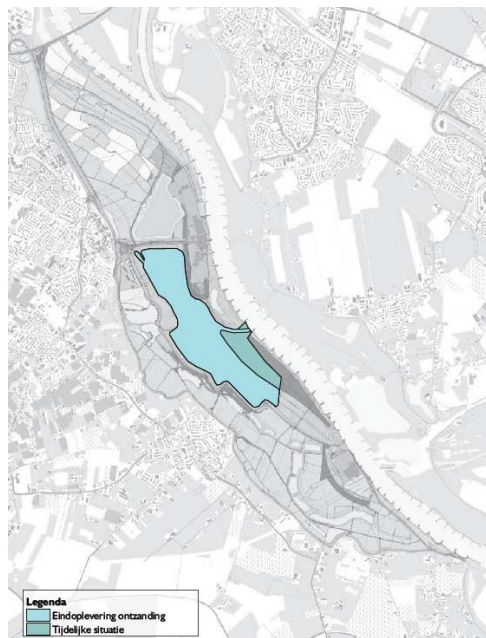
Ambtelijke toelichting:

De uiterwaard maakt deel uit van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) Die bestaat uit natuur en 'verweingsgebied'. Verweving wil zeggen dat beleving van het landschap voorop staat. Daarvoor zijn toegankelijkheid, recreatieve paden en water-/oeverrecreatie toelaatbaar. In de uiterwaard worden recreatieve routes aangelegd, strand en een jachthaven. Daarnaast worden voorzieningen gerealiseerd zoals vogelkijkhutten en informatiepanelen over de cultuurhistorie van het gebied.

Inrichtingsvisie:

Contouren ontzanding:

Historie

MER

- onderzoek effecten
- procedure afgerond
- voorkeursmodel uit MER als basis voor inrichtingsvisie

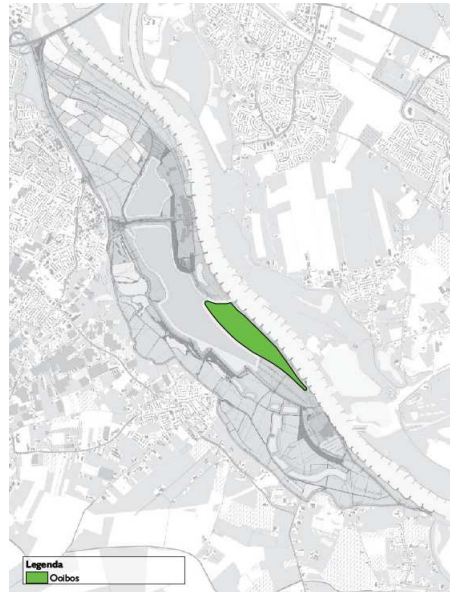
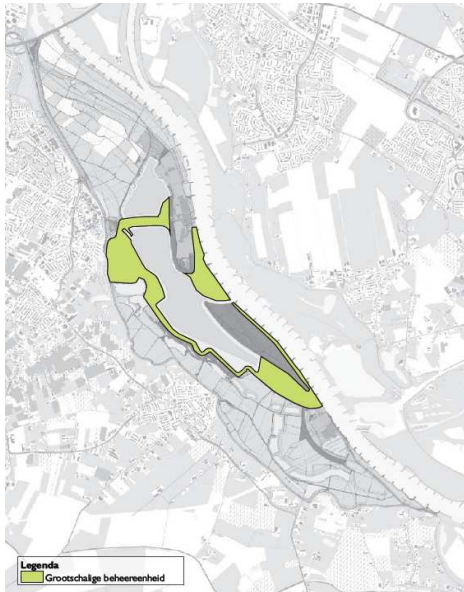
Nu

- overeenstemming alle overheden en initiatiefnemer over inrichtingsvisie
- is de gemeenteraad het er mee eens?
- overeenkomst

Recreatie

- wandelpaden
- fietspaden
- uitkijktoren
- rustpunten
- info-panelen
- strand
- jachthaven

Natuur:

Reacties uit het publiek:

Inspreker namens Historische Kring Huessen

De presentatie wekt indruk dat we veel krijgen van de initiatiefnemer. De inbreng van de Historische Kring in de planvorming heeft geleid tot aanpassing van het plan in de zone langs de dijk. Echter: een deel van de historische verkaveling van het gebied verdwijnt. De kwetsbaarheid van de zone met oude dijkdoorbraak-kolken is nu wat minder dan in het oorspronkelijke plan. Jammer is dat dit ten koste gaat van natuur elders in het gebied.

Verlaging van de waterstand kan schade veroorzaken bij oude panden.

Het onderzoek dat gedaan is naar archeologie is gebaseerd op informatiebronnen van het rijk, die informatie is echter onvolledig. Omdat er nooit gebouwd is in de uiterwaard, is ook nooit eerder uitgebreid onderzoek gedaan en zijn er weinig vondsten gedaan. Het rijk heeft dus ook maar weinig vondsten aangemeld gekregen.

Reactie van de wethouder

De veiligheidsdoelstelling stelt eisen aan het plan. Daarnaast hebben provincie en gemeente randvoorwaarden gesteld. Zonder dit plan wordt teruggevallen op planvorming door het rijk en heeft de gemeente minder invloed op de herinrichting. In de herinrichting zoals die nu voorligt zijn keuzes gemaakt, daarbij zijn belangen afgewogen en is niet aan alle wensen tegemoet gekomen.

Inspreker

De terugvaloptie voor de herinrichting is volgens mij kribverlaging en niet een andere herinrichting.

Aanvullende herinrichting naast kribverlaging is geen bestaand rijksbeleid. Vraag is of er voor de gemeente nog wel een terugvaloptie is. In het verleden is een afspraak of convenant opgesteld met de initiatiefnemer. Kan de gemeente nog kiezen?

Reactie van de wethouder

De terugvaloptie is kribverlaging. Dat heeft tot gevolg dat die maatregel gebruikt is en in een volgende fase, bij een hogere normstelling voor piek-afvoer (18.000 m³/s) herinrichting nodig is.

Er is geen bindende afspraak met de initiatiefnemer, daar gaat de gemeenteraad over.

Inspreker namens LTO

Enkele vragen over het plan:

Agrariërs beheren het gebied nu, waarom is dat niet goed en zou een ander beheer nodig zijn?

Er wordt geld gestort in de gemeentekas, hoeveel en waarvoor is dat geld bedoeld?

Waarom kan het convenant uit verleden niet gewoon openbaar worden gemaakt?

Worden de aanbevelingen van de commissie voor de milieu effectrapportage die het MER getoetst heeft opgevolgd? Die commissie heeft geconstateerd dat de jachthaven, wil ze verenigbaar zijn met de EHS, in de winterperiode zou moeten sluiten.

Bewoner van het Looweer

Looweer wordt altijd kort aangeduid als bedrijventerrein. Dat is jammer want het terrein heeft ook een woonbestemming. Die bewoners worden soms vergeten. Ook in het herinrichtingsplan gaat het uitsluitend over het industrieterrein Looweer. Er wordt ook gewoond daar. Vanuit die invalshoek is het jammer dat het huidige weidelandschap van de uiterwaard verandert in 'dood water'.

Inspreker namens Gelderse Milieu Federatie

De uiterwaard is onderdeel van een Nationaal Landschap, van de Ecologische Hoofd Structuur en het is Natura 2000-gebied. Kortom het is bijzondere beschermde natuur. Daarin is een ontzanding van deze omvang niet op zijn plaats. Die omvang is zo groot omdat er geen overheidsgeld in de herinrichting wordt gestoken. Elders gebeurt dat wel. Jammer dat de gemeente hier niet ook kiest voor een project zoals dat overal in het rivierengebied wordt gerealiseerd.

Insprekers namens raadsfracties

Het plan is eerder gepresenteerd en er zijn reacties op het MER ingediend. Wat is nu concreet gewijzigd ten opzichte van het oude plan? Hoeveel is de ontgrondingsplas verkleind?

Beantwoording: de plas is nu 15 tot 20 ha kleiner dan in de eerste versie van het plan. De omvang is nu plusminus 95 ha, in een uiterwaard van 740 ha.

Als gevolg van de ontgroning zullen binnendijs de stijging en de daling van de grondwaterstand versneld plaatsvinden. Is hiernaar onderzoek gedaan en wordt eventuele schade vergoed (en voor hoelang?).

Beantwoording: Schade wordt vergoed. Voor welke periode de initiatiefnemer aansprakelijk kan worden gehouden zal worden nagegaan.

De revenuen uit de ontzanding, zijn die rechtstreeks gekoppeld aan de herinrichting of kunnen die vrij worden besteed? Met andere woorden: weten we zeker wat de kwaliteit van de herinrichting wordt?

Beantwoording: Ja, de initiatiefnemer levert de uiterwaard na herinrichting op. De inhoud en kwaliteit daarvan wordt in een overeenkomst vastgelegd. De herinrichting vindt gefaseerd plaats in een periode van in totaal 12 jaren, dat is de termijn van de ontgrondingsvergunning.

Enkele vragen:

- Komt de presentatie digitaal beschikbaar? Beantwoording: Ja.
- Is de taakstelling van 8 cm waterstands daling volledig haalbaar als alleen kribverlaging wordt gerealiseerd? Beantwoording: Ja, de taakstelling voor herinrichting is afgeleid van het effect van kribverlaging. Dat effect is 8 cm daling van de waterstand in de rivier bij piekafvoer.
- Worden wij ingelicht over de resultaten van het overleg met lokale verenigingen/organisaties? Beantwoording: Ja.
- Verandert er iets in het noordelijk deel van de uiterwaard en bij het bedrijventerrein Looweer? Beantwoording: het strand bij het Zwanenwater krijgt een andere plek en het bedrijventerrein wordt landschappelijk ingepast. De Looweerweg wordt doorlatend door middel van een brugdeel.
- Wordt er nog woningbouw voorzien in de uiterwaard? Beantwoording: nee.